

סמל

שייחת המְגַבֵּד הכללי כל או"ם עם ראש הממשלה ועם שר החוץ
במשך דראן המְמַלֵּה בירושלים - בירום ג', 24 בינואר 1956

להם קיבל את פני המזכ"ל בברכת לבואו לישראל כ"שליח הרצון
חטוב הבינלאומי" ("Ambassador of international goodwill").
המזכ"ל פתח בהבעת ספק נפשו על שנייה לו להפגש עם רה'ם
שהנו עיינו אחד האישים הגדולים בדורנו. רה'ם שאל אם אמינו המזכ"ל
בכל מה שמחפרטם בעתונאים.

המזכ"ל סיפר על הסיוור שערך בישובי פרוזדור ירושלים בגוקרו
של אותו יום והביע תחושות עמוקה ממפעלו היידי המוקם בישראל לעיני המשתכל
משׂ מהרוח הפועמת בלבד מרגשינו. הוא שמע וקרה רבות על עובודתנו, אבל רק
מראה העיניכם נתן לו אפשרות על מהותה האמיתית ועל הבשורה הצפונה בה
לעתיד לבוא.

מצחית השעה הראשונה הוקדשה לנושאים כללים. המזכ"ל הסביר
כי אהם הסיבות לאופי החטוף של ביקוריו בארץות השונות היא כי לפי חוק
או"ם אין לו סגן אשר לו יכול להעניק את סמכויותיו המדיניות בהדרן מניין-
ירדק. מזה עבר להסביר מעמדו העדין של המזכ"ל בכלל בהיותו נתבע לזמן ידי
חוותם של 76 מדינות והגבלוות הרובאות עליו בפועל ובהופעותיו. תברר,
כי אף"י שנותר לו לבחיר לתקופת כהונתו שנייה של חמישה שנים, אין בדעתו להציג
את מועמדותו שניית שכן הוא משוכנע כי בתקופת כהונתו השניה פגעה "רענוגות"
של המזכ"ל, שהוא נכס חשוב בתחום הראשונה, ולעומת זה מצטרפות נגדי טינוט
וקובלנות העוללות להתקדם בו קשה.

השיחה נסבה על התמודדות העתידות לחוץ ברקמת ארצו הכהות באו"ם
עם כניסה 16 מדינות חדשות וביחד על התגובה שזכה בה גוש ארץות בנדונג.
המזכ"ל ניסה להפיג את חששותינו בندון זה בהאכיבינו על מגמות שתי וערב
הסתמנות בקרבת העצרת ועל צמיחת צדופי כחות החזקים את הקווים המקובלים.
ביחוד תלה תקופה בחיליכי גבושן של מדינות מזוכות וקטנות להופעות מאוחדות
בביעות מסויימות, שלא על דעת המעומות האדירות.

בתשובה לשאלת בדבר טיבוiji קבלתה של סיון לאו"ם הביע המזכ"ל
השערתו כי הדבר יקום רק בעוד שנתיים. העדרת הקדובה תחול בפרק הזמן שבין
הבחירה לבין חילופי הממשל בארץות הברית. סיון שהנחה היא כי הדמוקרטיים
יזכו בבחירה, אין לשער כי הממשלה הרפובליקני היוצאת יתמוך בקבלה סיון ערבי

פרישתו. רק אם ייבחר איזנחוואר שנייה, יתכן כי יהיה לו העוד לעיל את קבלת סיכון בעדרת הקרובות. מובן מליינו כי אמריקה תחכום בקבלת סיון רק במקרה כי גם לפורטוזה יובטח מקום באז"מ.

במהלך השיחה שאל רה"ג: מהו ההישג הגדול ביותר שיש לזכות לזכותו של איז"מ? אמרתי: עם קיומו, המזק"ל הביע תמייה נלהבת בהגדתנו זו ופיתח את הרעיון.

מרבית השיחות נסבה על עניינים הנוגעים לנו באורח ישיר, ומה שלשה: הפסקה אש מצרים, הסדר ניצנה, נסוח גילוי הדעת של המזק"ל.

א) בחקדמה לחלק זה של השיחה שימוש האגדה הבעית ע"י רה"מ אשר מסר על שיתתו הראשונית עם ברנס, בה יצא לנו להשיג ממזרים תשובה ברורה אם הם מוכנים להפסקה אש ולחתמיהיבות על מילוי כל ההוראות של הסכם שביתת הנשק. ברנס חזר ממצרים בידים ריקות, אבל שקיבל תשובה חיובית על שאלות אלו. השאלה היא אם איז"מ מוכן להתחפר עם פאב כזה.

המזק"ל סיפר על שיחותיו עם נאזר ועם פאווזי, בהם עמד על מילויו הגמור של הסכם ש"ז. משובת נאזר הייתה כי אין כמות מוגזם בקיום ההסכם ובהפסכת האש, אבל הארץ היא כי מצרים וישראל נקבעו שיטות שונות של הבניה. השיטה המצרית היא הבנה ניצחת ואילו היישראלית – ניצחת. כאשר מופיע משמר ירושלמי גע לאורך הקו ופחים הוא פונה בזווית ישירה כלפי המזק"ם המצריים, גושים הלו עצבניים ופוחדים באש. המזק"ל ענה כי אין זו תשובה והשאלה היא אם יש פקודה לא לירוח. נאזר טען כי אין חקנה אלא להציג למצב שבו לא יראו הצדדים זה את זה וatz מילא לא היה עיליה לפתיחה אש. הוא חזר למשה על הצעתו להרחיק את הכהנות של שני הצדדים עד ל-500 מטר מהקו. המזק"ל שאל אם זהה הצעה זו רק אדגמה לאופן אפשרי של פתרון. הוא הבין כי נאזר תחכו נאזר דוגמתו ולא להצעה שיטה מוטו"ימת. המזק"ל אמר לנאזר כי ברנס קיבל למעט אח עקרוני ההפרדה בין הכהנות אבל הוא מוסמן לברך כיצד יוגשם עקרון זה בכל גזרה וגזרה. הוא הוסיף ושאל אם נאזר – מה בברית התנפלוויות (raids) שאין הפרדת הכהנות משפטת חריס בפניהם וטען כי ההפרדה מוכרכה להיות מלאה אמצעים "עילים למנייעת התקפות וחדרות", שאם לא כן עלולה ישראל להגביב עליה זו. הוא הדגיש את האחוריות שהמשך מצב זה יטיל על מצרים.

היה ברור כי שיחת זו בין קمزק"ל ונאזר נסתיימה ללא כל מסקנה. הדגשנו כי אנו עומדים שוב בפניו פרובו הברור של נאזר לחות פקודה של הפסקה אש. המזק"ל נחלץ ממיין זה ציינו כי זה עניין הנושא ממילא בטיפולו של ברנס והוא לא ראה מתקיינו לפטור בעיה זו אגב הבקרור.

(ב) לעומת זה הוזה היה סבוזר כי מכיוון שבענין ניצנה הוציאו האזות בשמו, עליו לעשות מאמץ לחיסול הפרשה. לכתהילה חשב כי יש לסלק אבן נגף זו מעל הדרכ בטרם יא למסעו ולבן פנה לאלה ולאנגליה וביקש שישפלו על מזרים בכונן זה. החברר כי מזרים מעדייה לחביש לו את השובטה החיובית עם בקוריו בקהל, ואף אמרם כן היה. מיד בקבאו הזמין פאווי לשיחח וועורך בעצמו שאלת ניצנה. התנצל על האיתור של בקייעת עמדתם ואמר כי עבשו יש בפיו חשובה.

בעניין סימון הגבול הם נקבעו נוסחה שיש בה למעשה עדתנו בלשון המשמש להם מואא של כבוד. הנוסחה היא כי ממשלה מדרים מסכימה לסימון קווי הגבול של האזור המפורץ ע"י משקיפי או"ם "בכל מקום שיידרש סימון זה". ברור כי ברצט יקבע היכן דרוש סימון וברור כי הוא יטמן רק את הגבול הבינלאומי. שאלנו אם הדבר ברור גם למזרים וקבענו חשובה חיובית מוחלטת.

בעניין סילוק הכהנות המזרים מהאזור שמעבר לחווים טען פאווי כי הם כבר ביאו והוביל הכהיר כי אם יחברר כי עדיין נשארו שם כהות למעלה ממן המותר, יקבלו את הפסק של ברנס ללא כל עדור.

אשר לקצינותו ולכוח המשטרת הישראלית באזורי המפורץ, אין הם רואים את העניין בנווגע להם ואין להם מה להעיר עליהם.

כמובן המזב'ל את כל ההסביר הזה שאל: האם פירוש הדברים כי אתם מקבלים את האזות? פאווי ענה בחיזב, חזיר ושאל: הנו יכולים לפרטם כי קיבלתם את האזות? שוב נשמעה חשובה חיובית. אז אמר המזב'ל כי מוטב לנו לקבלו את הדברים שהורד על לבן. נערך גוזת הודעת אשר פאווי סמרק דיזו עליינו. בשלב זה של השיחה הוציא המזב'ל ניד מכיסו, הבינו על השלוחן לפנינו ושאל אם הגוכח מקבל על דעתנו. רה'ם חזיר ושאל אם ברור כי סימון בגבול האזורי המפורץ פירושו למשה סימון הגבול הבינלאומי בלבד. המזב'ל עבה באנפ' נחרץ כי הדבר ברור לחולותין וחושיך כי הסכם מזרים בעניין זה ניחנה לו בנוכחות שני עדים. אז חבייע רה'ם את הסכמתו המזב'ל אמר כי עבשו יבוא ברנס בדבריהם עם שני עדים לשם ביאו ההסדר.

רה'ם חזיר כאן לשאלת הפסקת האש וביקש לדעת כיצד עליינו להביע אם עמדת נאצרים: האם ניתנה פקודת על הפסקת אש והוא רק מנסה להצדיק את הפרותיה בהסתמכו על שיטת הסירורים שאנו נזקטים או שהוא גורס כי כל עוד אנז'נוקטים שיטה זו הוא לא יתן פקודת להפסיק אש. משובת המזב'ל לא הייתה ברורה. הוא טען כי נאצ'ר עומד בוגראה בפני קושי להוציא פקודת על הפסקת אש ומנסת לישב

את אי מתן הפקודה בדוחך (emergency excuse) רה^מ רקח את המזוכ'ל אל מפה קיר, האביע על חנוכת ישובינו לאורך התקו וحسبיר את הכרחיותה של שיטת הסিורדים.

בשחוודנו אל השלחן שאל רה^מ כיוצא ינаг' המזוכ'ל אם נציג כינוס ועידה בינו לבין מצרים לפי סעיף 12 של הסכם ש"נ. המזוכ'ל ענה כי חוברתו תהייה, כמובן, להענוה ולכונת את הוועידה אבל ספק אם צמח מזה ברכה. יש לו רעיון – הוא ניאץ בראשו אגב מסעו וטרם הבשיל – לפניו בכל ארבע העצמות וללבוקן להפעיל את השפעתן בקחיר לחיזוק שביתת הנשך. נראה לו כי הבנה זו קודמת לכל יוזמה רשמית.

ג) המזוכ'ל הגיח על השלחן את גוטו גילוי הדעת שיש בדעתו לפרסום עם סיום סיורו במדורה החיבוך. הוא הזכיר את הצעאות שהובאו לפני בעניין זה ע"י אחד הנציגים שלנו (ג. דפאל). המצרים אשרו את הנוסח והוא מבקש עבשו את הסכמתנו. הנחתו היא כי גם ממשלות ערביות אחראות יסמכו ידיון על החודעה.

רה^מ קרא את הנידר ואמר כי אילו הוא היה במקומו של המזוכ'ל לא היה חומר על גילוי דעת כזו באשר איננו משקף את העובדות, אבל אין הוא מתנגד לפרסומם. אמרתי כי יש לי שתי קושיות על סעיף ג', שהוא העיקרי – אחת לבני העבר ואחת לבני העתיד. העבר פירשו הסכם מצרים, והעתיד – הסכם ירדן. האם היה ברור לשליטי מצרים, בשעה שהbijינו הסכםם לסעיף זה כלשונו כי הם מתחייבים בכך להפסיק את האש, לשים קץ לחרם שהם מקיימים, בנגוד למגילה ולחדר מהפרעות לשיטי-ישראל' שהם מבצעים תוך הפרת המגילה, הסכם ש"נ וחותמת מועבית? וכן האם יחייה ברזר למשלה ירדן, כאשר תחן אף תחיה את הסכםתו לסעיף זה, כי הסכמה זו מחייבת אותה להפעיל את סעיף 8 של הסכם ש"נ, ז' לא להשתחף בכניסה של הועדה המיוחدة שמתפקידה להסדיר את חופש גישתנו להר האזתיס, להר האופים, למקומות הקדושים, לטרון וכו'?

המזוכ'ר ענה כי אין הוא יכול לאמור בביטחון כי ההנחה שאיינתי חיו ברורו בקחיר או יתלו ברזרות בעמאן. גילוי דעת זה דיינו בעליינו, מבחןיה מוסרית, כדי האקדמה למגילת האומות המאוחדות, המכילה עקרונות נעלים אשר כל מדינה ומדינה מוצאת דרך להתחמק מהם ככל עת אורך ולהצדיק את התנהגותה. כל מה שגייתן לומר על מיסמרק בזאת הריחו כי ערכו קצר יותר מאפס.

אמרתי כי עניין ההזדמנות לסעיף 12 יכול להופיע בהקשר זה.

על בסוד גילוי דעת יכולים אנו לבוא ולומר – מבלי אליליה להטיל חסר בכנותה הסכםן של הממשלות הערבויות לתוכנו – כי שמננו מעד להזוכה כי הן מוכנאות ומצוינות לחזור לモטו ולקיים את הסכמי ש"נ באמונה ולאבן אבן מציעים לכnes ועידות לפיה סעיף 12 כדי לדון על אופן מילוי ההתחייבות שטרם נחמלאו עד היום.

המצב' ל הסכימים כי אם רצוננו בכך נוכל בעתיד להסתמך על גילוי דעת זה כמחייב בפינתה מה את המטלות הערביות אבל מוטב לנו לא לעשות זאת בעמידה קדров ביותר לבל יאשרו העربים כי הוא הפילם בפת (tricked them).

בסיומו של פרק זה בשיחת שאלתי אם נכונות הנחתה כי שלוש התחביבות הכלולות בסעיף ג' של גילוי הדעת - להמנע מכל מעשי אייבאה, לכבד את שלמות השטח של האדר שכנגד ולישב כל סבסון בדרכי שלוום - נועד להיות מבוazioות חטאיה אותן (integral implementation). המצב' ל אישר כי כן הדבר.

עם הפרידה הביע המצב' ל שוב את קורת רזחו הרבה מהבקוח ואות המרשומות החזקה מהם שראו עיניו.

רחל טיים את השיחה בברכה למצב' ל בין עם השבד' אשר אנו חייבים לו הכרת טובעה עמוקה על האלת אלפי אחינו ביום השוואה באירופה. השיחה ארוכה כשעה וחצי והתנהלה באוירה אחת - כאשרו המשמים לאחר הסופה שפרצה בינו/amsh.

למחרת בבוקר, כאשר לוויתי את המצב' ל בנמל האויר של לוד, הוזיא מכיסו את טיפות גילוי הדעת ואמר כי הוא הוועיף להרהר בשאלות הנזקנות שהציגו לו ביום לסעיף ג' ובא לידי מסקנה כי מוטב לחקנו כדלקמן: במקום שנאמר כי כל הנוגעים בדבר "אשרו מחדש -- את נאמנותם להתחביבותיהם בהתאם למגילות ולהסכם שביתת הנשק והדגיטו כי פנו" וגמר עמו להמנע מכל מעשי אייבאה" וכן -- יאמר: "אשרו מחדש -- כי פנו" וגמר עמו, בהתאם להתחביבותיהם לפדי המגילות ולﮭם שביתת הנשק, להמנע מכל מעשי אייבאה" וכך אמרתי כי שמעו הסעיף מצטצמת ע"י כך ונשפט ממנו אישור ההתחביבות המוטלות ע"י המגילות והסכם שביתת הנשק. לעומת זאת, אמרתי, "ש בכוס המתווך מידת יותר בגולה של יושר לב ותחאמו למציאות". המצב' ל הצטרך להגדרתי זו ואמר שהוא תתרשם ממד מהקשיות שהקשייתי ובאמת ביקש לקרב את לשון גילוי הדעת לעובדות הקיימות. ניכר היה כי נפל עליו פחד פן לא יוכל להשיג הסכם ממשלה ירדן לסעיף ג' בנסיבותיו הראשונות ולבן החליט להקל עליהם את הדבר. וזאת גם ביקש לנמנע מעצמו את ההאשמה כי הוא בא בגילוי הדעת שלו לחפות על פשעי העربים ע"י מליצאות נאות.

בשען הכתבת דוח זה לא ברור לי עדין מה גודל המיסמן גם

בנוטחו המתווך.

27.1.56 N. C.

מג/רמ